

Handläggare

Datum
2014-04-09Diarienummer
BUN-2012-0018.11

Barn- och ungdomsnämnden

SUF kunskapscentrum –finansiering

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden föreslås besluta

att till Regionförbundet ge bidrag till SUF kunskapscentrum för tiden 1 januari–31 december 2014 med 295 000 kronor, samt

att medel tas från nämndens budget för Vård och omsorg.

Sammanfattning

Barn- och ungdomsnämnden har genom en överenskommelse med Regionförbundet, Uppsala län, fr.o.m. våren 2009 bidragit till SUF kunskapscentrum. SUF Kunskapscentrum stödjer barn och föräldrar i familjer där någon förälder har utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan. SUF står för Samverkan Utveckling Föräldraskap. Kunskapscentret är ett samverkansprojekt mellan Regionförbundet, Landstingets Centrum för funktionshinder, Uppsala läns samtliga kommuner och FUB. Landstinget i Uppsala län och övriga kommuner i länet har bidragit med finansiella insatser, som baseras på invånarantal.

Barn- och ungdomsnämnden föreslås bidra till Regionförbundet för SUF kunskapscentrum för år 2014 med 295 000 kronor.

Ärendet

SUF-Kunskapscentrum har under åren arbetat med information, kunskapsförmedling, kompetensutveckling, konsultation, metodutveckling för att uppmärksamma barnens och föräldrarnas behov och att ge föräldrarna ett anpassat stöd för att kompensera sina svårigheter. En stor del i verksamheten har varit att hålla föreläsningar, utbildningar, arrangera konferenser, seminarier och studiebesök. Detta har bl.a. resulterat i att mer än 40 kommuner i Sverige har skapat samverkansgrupper /SUF-grupper/ för att på ett så bra sätt som möjligt kunna bemöta och stötta barn och föräldrar.

Regionförbundet ansöker om 295 000 kronor i bidrag från Uppsala kommun för finansiering av SUF kunskapscentrum.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Jan Holmlund
Tf direktör

SUF kunskapscentrum 2013 - 2015 - förslag om fortsatt finansiering

Inledning

Regionförbundet Uppsala län och FUB¹ startade våren 2009 SUF Kunskapscentrum (hädanefter benämnt KC), för stöd till barn och föräldrar i familjer där någon förälder har utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan. SUF står för Samverkan Utveckling Föräldraskap. KC är ett samverkansprojekt mellan Regionförbundet, landstingets Centrum för funktionshinder, Uppsala läns samtliga kommuner och FUB. Regionförbundet är huvudman för KC, men verksamheten drivs av Centrum för funktionshinder inom landstinget i Uppsala län.

För närvarande drivs KC som ett projekt, som enligt nuvarande planering, pågår t o m juni 2013, med huvudsaklig finansiering från Arvsfonden (2,9 mkr). Redan i den ursprungliga projektplanen togs frågan upp om en permanentning efter projektidens slut. Kommunerna och landstinget gick också in med egen delfinansiering från starten. För närvarande 1 mkr per år.

Erfarenheterna av det arbete som hittills gjorts visar på ett stort behov av ett kunskapscentrum, både för den regionala och den nationella nivån, som arbetar med att sammanställa, utveckla och sprida kunskap samt att omsätta kunskapen i praktisk handling utifrån modeller och metoder som bygger på aktuell forskning. Med ett sådant stöd ökar möjligheterna till adekvat hjälp för barn och föräldrar i familjer där någon av föräldrarna har så stora kognitiva svårigheter att de behöver stöd i sin föräldraroll. Den kunskap som finns inom området har tidigare varit spridd på många olika instanser, men tack vare KC har den nu börjat samlas ihop under ett gemensamt paraply. Via centrets hemsida, konferenser, andra informationsinsatser samt möjligheten till konsultation har kunskapen gjorts synlig och lättillgänglig för professionella, föräldrar/anhöriga och övriga intresserade från hela landet.

Mot denna bakgrund har en process startats för att förankra idén om ett nationellt centrum med huvudsakligen statlig finansiering. Olika former av uppvaktningar av nationella aktörer pågår. För att öka centrets legitimitet har en tydligare anknytning till Uppsala universitet skapats genom att en forskare, som är associerad till Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, anställts på 50 %. Frågan om ett utökat samarbete med Uppsala universitet har också tagits upp med ledningen för universitetet och en dialog pågår med bl a Uppsala University Innovation om hur samarbetet kan utvecklas.

I avvaktan på en permanent lösning för Kunskapscentret kommer en ansökan att göras till Arvsfonden om projektmedel för ytterligare ett år, vilket innebär t o m juni 2014. Under det extra året kommer ansträngningar att göras för att nå en permanent nationell delfinansiering.

Oberoende av om centret kommer att erhålla nationell finansiering kommer centret att behövas för det regionala arbetet i Uppsala län. En permanentning av verksamheten bör därför förberedas redan nu. Arbetet med att hitta en mer långsiktig lösning för den framtida finansieringen kan eventuellt ta flera år. Därför föreslås att verksamheten fortsätter att bedrivas i projektform t o m

¹ FUB = Föreningen för Utvecklingsstörda Barn och vuxna

2015 och att kommunerna och landstinget under denna period fortsätter att bidra med 1 mkr per år. Om ansträngningarna att erhålla nationell finansiering misslyckas, får förberedelser göras för att skära ner den nuvarande verksamheten till en nivå som anses möjlig att finansiera av kommunerna och landstinget i Uppsala län. Regionförbundet är huvudman, så länge centret är projekt, med externa medel från Arvsfonden. På sikt bör dock huvudmannaskapet övertas av landstinget.

Bakgrund till projektet

Familjer där någon av föräldrarna har kognitiva svårigheter är en av de mest utsatta grupperna i samhället. Både barn och föräldrar lever ofta under dåliga ekonomiska förhållanden, är socialt isolerade, har dålig tillgång till stödjande nätverk och har ofta dålig psykisk och fysisk hälsa. Professionella saknar ofta kompetens att identifiera vilka som tillhör målgruppen och kunskap om metoder som är anpassade till målgruppen. Det leder till att familjerna inte upptäcks i tid och inte heller får adekvat stöd som de är villiga att ta emot. Många barn och familjer hamnar mellan stolarna, på grund av otydlig gränsdragning mellan huvudmän.

I en kartläggning som gjordes 2006 - 2008 framgick att det handlar om minst 602 familjer med sammanlagt 1092 barn i Uppsala län, där en förälder har så stora kognitiva svårigheter att de behöver särskilt stöd i sitt föräldraskap.

Syfte

Att samla, utveckla och sprida kunskap och metoder om:

- Föräldraskap vid utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter.
- Barnens situation och stödbehov i dessa familjer.

I förlängningen syftar KC till att stärka både barnens och de funktionshindrade föräldrarnas ställning i samhället, genom att utveckla samhällets insatser och därigenom förhindra att barnen far illa samt bidra till att dessa grupper integreras i samhället.

Mål

Målet är att erbjuda yrkesverksamma ett bättre kunskapsunderlag i arbetet med barn och föräldrar i familjer där någon av föräldrarna har utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter och därigenom förebygga en negativ utveckling. Den kunskap som förmedlas ska utgå från helhetssyn och samverkan över huvudmannaskapsgränser.

Målgrupp

Kunskapscentrets målgrupp är i första hand professionella inom socialtjänst, habilitering, förskola/skola, BHV², MHV³ och psykiatri. Därutöver fungerar KC som kunskapsförmedlare även för brukare, anhöriga, beslutsfattare på olika nivåer, forskare och studenter samt i viss mån allmänheten.

² BHV = Barnhälsovården

³ MHV = Mödrahälsovården

Bemanning och styrning

KC är bemannat med 1,0 föreståndare/projektledare, 1,7 kliniker/metodutvecklare, 0,75 informatör samt 0,5 forskare. Utöver de anställda medverkar även svenska och internationella experter, forskare och kliniker, i centrets olika verksamheter.

Regionförbundet är huvudman för verksamheten, men den drivs av landstinget på uppdrag av Regionförbundet. KC leds av en styrgrupp med representanter för samtliga samverkande parter. Ordförande i styrgruppen är förvaltningschefen för landstingets Habilitering och hjälpmedel.

Verksamhet

KCs övergripande uppgifter är

- * kunskapsspridning och konsultation
- * kunskaps- och metodutveckling
- * främja samverkan/erbjudna en mötesplats

Kunskapsförmedling och konsultation

En betydelsefull del av verksamheten består i att hålla föreläsningar, utbildningar, arrangera konferenser, seminarier och studiebesök. Under KCs andra projektår hölls totalt 54 föreläsningar etc med sammanlagt drygt 3 700 deltagare. Bl a anordnas en årlig nationell SUF-konferens. 2012 års konferens var den mest välbesökta hittills med 275 besökare från hela landet samt från Norge.

Behovet av konsultation är stort, framför allt från socialtjänsten och MHV/BHV, men även jurister, föräldrar och anhöriga vänder sig till KC för olika former av konsultativt stöd. Frågorna handlar om bedömning av föräldraförmågan, tillgång till pedagogiskt material och hjälp med att identifiera förekomst av kognitiva svårigheter.

Hemsidan www.lul.se/suf är en viktig del i kunskapsspridningen. Där finns litteratur, rapporter, pedagogiskt material, broschyrer, handböcker samt kontaktuppgifter till SUF-grupper över hela landet. Mycket av materialet går att ladda ner. Kunskapscentret ger även ut ett nyhetsbrev. Antalet besökare på hemsidan har ökat kontinuerligt sedan starten och är för närvarande ca 700 per månad.

Allmänna barnhuset har beslutat sig för att på olika sätt stödja KCs arbete med att sprida kunskap och utveckla metoder för denna grupp barn, som tidigare till stor del varit osynliga. De har bl a finansierat en bok som bygger på kunskaper och erfarenheter från KC. Den utkom i maj 2012 och har titeln "Föräldrar med kognitiva svårigheter – att bryta ny mark. Erfarenheter från Uppsala län". Dessutom kommer Allmänna Barnhuset ge ut en antologi om föräldraskap och kognitiva svårigheter.

Kunskaps- och metodutveckling

Kunskaps- och metodutveckling är centrala delar i centrets verksamhet. Det innebär bl a att KC deltar i olika forsknings- och utvecklingsprojekt. För närvarande pågår:

- Anknätningsstudie i samarbete med forskare vid Uppsala universitet.
- Implementering och utvärdering av en evidensbaserad kanadensisk metod för föräldrautbildning i hemmet, PYC⁴, i samarbete med Göteborgs universitet samt forskare i

⁴ PYC = Parenting Young Children

Australien och Kanada. Metoden har bl a med stor framgång använts i en familj i Uppsala län, där båda föräldrarna har en diagnosticerad utvecklingsstörning.

- Översättning och utveckling av ett föräldrabedömningsinstrument, PAM⁵, i samarbete med Uppsala universitet samt forskare från England och från Socialstyrelsen.
 - Utveckling och spridning av den metod för gruppverksamhet för både barn och föräldrar, som utvecklats i Tierp. Sex kommuner i Uppsala län har startat gruppverksamhet och två kommuner planerar att starta under 2012. 42 familjer med 70 barn har hittills deltagit i gruppverksamhet och utvärdering visar att verksamheten har gjort skillnad för 48 av barnen. Det finns ett stort intresse från övriga landet att få hjälp av KC att utbilda gruppledare.

Olika former av pedagogiskt material har tagits fram med stöd av KC. Några exempel på detta är:

- * Broschyren "Vänta och Föda Barn", som även visat sig användbar för invandrarfamiljer.
- * Utbildning om Reality Care Baby, en datorstyrd docka, som KC har introducerat i Sverige. Dockan kan bl a användas för blivande föräldrar och i gymnasiesärskolan.
- * Informationsmaterialet "Rakt på sak", som översatts från engelska.
- * Broschyren "Vad gör jag nu?", vägledning för professionella, som misstänker att en förälder har kognitiva svårigheter.
- * SUF-guiden, som beskriver den samverkansmodell, som utvecklats i länet.
- * Filmade intervjuer med föräldrar med kognitiva svårigheter.

Övrigt material:

- * Checklista för identifiering av kognitiva svårigheter hos föräldrar.
- * Samverkansblankett.

Forskningen kring målgruppen är mycket begränsad både i Sverige och internationellt. Ett särskilt forskar-/praktikernätverk har knutits till KC dit alla forskare i landet, som engagerat sig i frågor som har med målgruppen att göra, bjuds in tillsammans med några erfarna praktiker. Även forskare från Norge och Finland har deltagit i forskarnätverkets möten. Dessutom deltar FUB och vid ett tillfälle har även en mamma med lindrig utvecklingsstörning medverkat.

KC deltar också i ett internationellt nätverk, SIRG, där de ledande forskarna i världen inom detta område ingår. Bl a medverkar KC i planeringen av SIRGs nästa internationella konferens.

Samverkan/mötesplats

Basen för verksamheten är de åtta lokala SUF-grupperna, med representation från MHV/BHV, förskola/skola/särskola, socialtjänst, habilitering och psykiatri som byggts upp i samtliga kommuner i länet. Samverkansmodellen har utvecklats i Uppsala län och sedan spridits till andra kommuner i landet. I dag finns liknande samverkansgrupper i drygt 60 kommuner utanför Uppsala län, som på olika sätt fått stöd av KC. I SUF-grupperna kan professionella bl a få konsultativt stöd i konkreta ärenden.

Medarbetare från KC medverkade i ca 60 lokala SUF-möten i Uppsala län, under det andra verksamhetsåret.

⁵ PAM = Parent Assessment Manual

Arvsfondens guldkorn

2011 utsågs FIB-projektet⁶, som ligger till grund för SUF Kunskapscentrum, till årets Guldkorn av Arvsfonden. Det är andra gången som KC fått ett pris. Förra gången var det AERs⁷ Innovation award. Det priset byggde bl a på de socioekonomiska beräkningar som gjorts av KC. De visade att risken är stor att minst 50 % av de 1092 identifierade barnen i Uppsala län kommer att hamna i livslångt utanförskap. Det skulle innebära en samhällsekonomisk kostnad på ca 270 miljoner kronor/år.

Utvärdering

Projektet utvärderas av forskare från Uppsala universitet. Utvärderingens fokus är att undersöka vilken eventuell nytta yrkesverksamma i Uppsala län anser sig ha haft av KC. Utvärderingen beräknas vara klar våren 2012.

Budget

Budgeten gäller årliga kostnader för perioden 2013 – 2015.

Föreståndare	780 000
Metodutvecklare	700 000
Kompetensutvecklare	530 000
Kommunikatör	440 000
Forskare	400 000
Utbildning/information	100 000
Nätverksträffar, seminarier	100 000
Pedagogiskt material	200 000
Omvärldsbevakning	100 000
Resor, konferenser	150 000
Lokal, administration och OH-kostnader	400 000
Dokumentation	50 000
Övrigt	50 000
TOTALT	4 000 000

Externa projektmedel har redan beviljats t o m juni 2013. Medel kommer att sökas från Arvsfonden för ytterligare ett år och parallellt med detta kommer uppvaktningar att göras för att eftersträva en mer permanent nationell finansiering med motsvarande 75 % av kostnaden.

⁶ FIB = Föräldrar med Intellectuella Begränsningar

⁷ AER = Assembly of European Regions

Förslag angående fortsatt regional årlig finansiering 2013 - 2015

Landstinget	500 000
Enköping	60 000
Heby	20 000
Håbo	30 000
Knivsta	20 000
Uppsala	295 000
Tierp	30 000
Älvkarleby	15 000
Östhammar	30 000
TOTALT	1 000 000

Förbundsstyrelsen

§180 SUF Kunskapscentrum 2013 – 2015. Förslag till fortsatt finansiering

Förbundsstyrelsen beslutar

att anhålla hos Regionförbundets medlemmar om fortsatt finansiering av SUF Kunskapscentrum 2013-2015 i enlighet med upprättad plan samt att uppdra till regiondirektören att ansöka hos Arvsfonden om projektmedel för ytterligare ett år, 2013-2014.

Ärende

Regionförbundet Uppsala län och FUB¹ startade våren 2009 SUF Kunskapscentrum, för stöd till barn och föräldrar i familjer där någon förälder har utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan. SUF står för Samverkan Utveckling Föräldraskap. Kunskapscentret är ett samverkansprojekt mellan Regionförbundet, landstingets Centrum för funktionshinder, länets samtliga kommuner och FUB. Regionförbundet är huvudman, men verksamheten drivs av landstinget.

För närvarande drivs Kunskapscentret som ett projekt, som enligt nuvarande planering, pågår t o m juni 2013, med huvudsaklig finansiering från Arvsfonden (2,9 mkr). I den ursprungliga projektplanen togs frågan upp om permanentning efter projekttidens slut och kommunerna och landstinget gick in med delfinansiering från starten, för närvarande 1 mkr per år. Kunskapscentrets huvudsakliga uppgifter är att sammanställa, utveckla och sprida kunskap samt att omsätta kunskapen i praktisk handling utifrån modeller och metoder som bygger på aktuell forskning. Erfarenheterna av det arbete som gjorts hittills visar på ett stort behov av ett kunskapscentrum både från regional och nationell nivå. Mot denna bakgrund har en process startats för att förankra idén om ett nationellt centrum med huvudsakligen statlig finansiering. I avvaktan på en permanent lösning kommer en ansökan att göras till Arvsfonden om projektmedel för ytterligare ett år, vilket innebär t o m juni 2014.

Oberoende av om centret kommer att erhålla nationell finansiering kommer centret att behövas för det regionala arbetet i Uppsala län. Verksamheten föreslås fortsätta att bedrivas i projektform t o m 2015 och att kommunerna och landstinget under denna period fortsätter att bidra med 1 mkr per år.

¹ FUB = Föreningen för Utvecklingsstörda Barn och vuxna

SUF Kunskapscentrum 2013 – 2015 – förslag till fortsatt finansiering

Arbetsutskottet föreslår att förbundsstyrelsen beslutar

att anhålla hos Regionförbundets medlemmar om fortsatt finansiering av SUF Kunskapscentrum 2013-2015 i enlighet med bifogad plan samt

att uppdra till regiondirektören att ansöka hos Arvsfonden om projektmedel för ytterligare ett år, 2013-2014.

Ärende

Regionförbundet Uppsala län och FUB¹ startade våren 2009 SUF Kunskapscentrum, för stöd till barn och föräldrar i familjer där någon förälder har utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan. SUF står för Samverkan Utveckling Föräldraskap. Kunskapscentret är ett samverkansprojekt mellan Regionförbundet, landstingets Centrum för funktionshinder, länets samtliga kommuner och FUB. Regionförbundet är huvudman, men verksamheten drivs av landstinget.

För närvarande drivs Kunskapscentret som ett projekt, som enligt nuvarande planering, pågår t o m juni 2013, med huvudsaklig finansiering från Arvsfonden (2,9 mkr). I den ursprungliga projektplanen togs frågan upp om permanentning efter projekttidens slut och kommunerna och landstinget gick in med delfinansiering från starten, för närvarande 1 mkr per år.

Kunskapscentrets huvudsakliga uppgifter är att sammanställa, utveckla och sprida kunskap samt att omsätta kunskapen i praktisk handling utifrån modeller och metoder som bygger på aktuell forskning. Erfarenheterna av det arbete som gjorts hittills visar på ett stort behov av ett kunskapscentrum både från regional och nationell nivå. Mot denna bakgrund har en process startats för att förankra idén om ett nationellt centrum med huvudsakligen statlig finansiering. I avvaktan på en permanent lösning kommer en ansökan att göras till Arvsfonden om projektmedel för ytterligare ett år, vilket innebär t o m juni 2014.

Oberoende av om centret kommer att erhålla nationell finansiering kommer centret att behövas för det regionala arbetet i Uppsala län. Verksamheten föreslås fortsätta att bedrivas i projektform t o m 2015 och att kommunerna och landstinget under denna period fortsätter att bidra med 1 mkr per år.

Ärendet har behandlats i styrgruppen för Kunskapscentret samt i TKL².

¹ FUB = Föreningen för Utvecklingsstörda Barn och vuxna

² Tjänstemannaberedningen kommuner och landsting